

Boj proti hlodavcom na poliach

V roku 2014 bolo na viacerých lokalitách Trnavského kraja zaznamenané premnoženie populácie hraboša poľného, ktoré spôsobilo významné škody na úrode a viedlo k zvýšeným nákladom poľnohospodárov na zabezpečenie boja proti tomuto premnoženiu. Od novembra 2015 realizuje Katedra ekológie a environmentalistiky Fakulty prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre v spolupráci s Regionálnou poľnohospodárskou a potravinárskou komorou Trnava pravidelný monitoring druhu.

Cieľom monitoringu je sledovanie aktuálneho stavu hraboša poľného s krátkodobou predikciou možného vývoja.

Dlhodobým cieľom: Pravidelným monitoringom minimalizovať škody spôsobené hrabošom poľným a podporou biologických možností kontroly druhu minimalizovať zdroje vynakladané na predchádzanie či zvrátenie jeho premnoženia.

V prípade záujmu o tento projekt kontaktujte pána Ing. Jozefa Šumichrasta, PhD., riaditeľa RPPK Trnava.

Hraboše pri Bojničkách zlikvidovali dravé vtáky

V Bojničkách pri Hlohovci pribudli na poliach drevené posedy aj polobúdky pre dravé vtáky. Poľnohospodári nimi zareagovali na výsledky výskumov ochranárov, ktorí niekoľko rokov v Trnavskom kraji skúmajú správanie a výskyt hlodavcov na poliach. V Bojničkách sa sústredili najmä na lucernové polia.

„Vlani aj predvlani sme mali po ukončení vegetácie lucernu úplne podrytú a deravú s vysokým výskytom hlodavcov. Po sezóne sme pole prebránili a tým sa otvorilo dravým vtákom. Hoci na jeseň bola celá pôda poddolovaná dierami od hrabošov, počas 2-3 mesiacov sa sem nasťahovalo 10-20 dravcov. Pri ďalšom skúmaní hrabošov na jar sa ich tu vyskytol minimálny počet. Takto si dokázali dravce poradiť s hrabošmi, bez môjho agronomického zásahu,“ uviedol agronóm Roľníckej a obchodnej spoločnosti Bojničky Ján Hubina.

Podobné skúsenosti potvrdzujú aj viaceré štúdie.

„Vplyv dravcov na zníženie početnosti hraboša preukázali viaceré štúdie zo zahraničia. Čím je počet búdok vyšší, tým je väčšia aj ich obsadenosť dravcami a teda sa analogicky zvyšuje aj miera predačného tlaku na populáciu škodcov. Tak sa minimalizujú škody na poľnohospodárskych plodinách,“ vysvetlil Filip Tulis z Katedry ekológie a environmentalistiky UKF v Nitre.

Práve tím odborníkov z nitrianskej univerzity sa v Trnavskom kraji venuje výskumom škodcov na poliach. Na základe doterajších výsledkov aj skúseností sa preto rozhodli v Bojničkách i iných lokalitách v okolí Hlohovca a Trnavy nainštalovať 10 polobúdok, v ktorých môžu nájsť hniezdisko najmä sovy myšiarky ušaté a sokoly myšiare.

„Búdky inštalujeme do vetrolamov, ako aj na stĺpy elektrických vedení blízko porastu lucerny. V podstate je to podobné, ako keby ste mali spáľňu v komore. Jedna myšiarka ušatá skonzumuje priemerne až 750 hrabošov za rok. Jeden hraboš dokáže zlikvidovať až 2 kg obilia ročne, čiže myšiarka nám vie za rok zachrániť až 1,5 tony obilia. Búdky na stĺpoch sú zároveň bezpečnejšie na hniezdenie, pretože riziko ohrozenia predátormi je prakticky nulové,“ doplnil Roman Slobodník z Ochrany dravcov na Slovensku.

Okrem búdok v lokalitách pribudli aj takzvané barličky, teda drevené bidlá v tvare písmena T. Ochránári ich na poliach osadili 20.

„Odtiaľ majú dravce dobrý výhľad a striehnu na korisť. Biologická ochrana pestovaných plodín bola ešte donedávna samozrejmosťou, s čoraz intenzívnejším využívaním pôdy sa však vytratila. V poslednej dobe sa mnoho subjektov k starým, osvedčeným praktikám vracia. V spolupráci s poľnohospodárskymi subjektmi v oblasti Hlohovca a Trnavy sa nám podarilo zahájiť pilotný projekt. Skúmame vplyv inštalácie búdok a barličiek na poľnohospodárskych kultúrach, najmä lucerne. Tá je totiž pre monitoring ideálnou plodinou, keďže sa neorie a jediným zásahom je kosba,“ vysvetlil Marek Gális z Ochrany dravcov na Slovensku.